

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor, anual.
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

Foaie politică Apare în fiecare Duminecă.

Telefon Nr. 146.
Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-ooră
12 bani, a treia-ooră 10 bani.

O serbare în România.

Cel mai înalt așezământ de cultură românească, numit Academia Română, și-a ținut adunarea obișnuită în fiecare an, cu prilejul căreia se împart premii pentru lucrări mai deosebite scrise în limba românească. Academia Română s'a înființat în cele dintâi zile de stăpânire ale regelui Carol, având de scop, ca să răspândească dragostea pentru limba și cultura românească de pretutindeni. Mare zel a dovedit înțeleptul rege al României, care în fiește care an venia însuși și sta de față la ședințele Academiei, îndrumându-o cu sfatul și cu fapta în toate lucrările ei mai însemnate. Ca membrii sunt aleși la Academia Română cei mai luminați fii ai neamului nostru din toate ținuturile românești, avându-se în vedere la alegerea lor cărțile însemnate, pe cari le-au scris și folosul ce l-au adus cu ele. Și Românii din Austro-Ungaria și-au avut reprezentanții săi în Academia Română. Așa spre pildă, dintre cei cari au murit, ținem să amintim pe Timoteiu Cipariu, marele învățat dela Blaj, Gheorghe Bariț, întemeietorul gazetăriei noastre, Vincentiu Babeș, Ioan Pușcariu, Iosif Vulcanu, tot atâtea nume, cari vor rămânea neperitoare, iar dintre cei, cari sunt în viață pe canonicul I. Moldovan, Andrei Bârsanu și Sextil Pușcariu.

Și în anul acesta s'au întrunit membrii Academiei Române la București, în frunte cu președintele ei Dr. C. Istrati, care în discursul său de deschidere, l-a rugat pe regele Ferdinand, ca să sprijinească lucrările Academiei, cu aceeași dragoste, ca și marele său înaintaș de pe tronul României. La aceasta vorbire a răspuns apoi Majestatea Sa, regele României Ferdinand I, spunând, că se simte fericit în

clipa aceasta, când poate fi de față și își poate pune puterile sale în slujba culturii obștești, scoțând la iveală cu deosebire iubirea, pe care trebuie să-o arăte fiește-care Român pentru limba și cultura românească.

Iată ce a zis regele vorbind despre aceasta:

Să lucrăm deci necontenit cu gând curat pentru dezvoltarea tot mai largă a culturii neamului; să nu cruzăm nici timp nici muncă pentru a cunoaște cât mai amănunțit istoria lui — căldușă neprefăcută pentru a ne cunoaște pe noi înșine, — să cultivăm și să păstrăm cu sfinte și gelozie limba noastră, să ne îndelețnicim a-i da în scrierile noastre și în vorbire chipul cel mai curat; să ne ferim de strădănie pentru care vom găsi în cuvinte bogata comoară a limbii românești; lucrând astfel nu numai că facem lucrare culturală, ci implinim și un act de patriotism. Academia are frumosa menire de a da pilda cea bună în această privință.

După discursul Regelui care a produs o mare impresiune, s'au citit rapoartele cu privire la scrierile premiate. S'au dat premii următorilor autori:

Premiul Eliade Rădulescu (5000 lei) d-lui G. Galațion pentru scrierea sa „Biserica din Răzoare” nuvele și schițe.

Premiul Năsturel (4000 lei) d-lui Mihail Codreanu pentru scrierea sa „Statui” (sonete).

Premiul Demostene Constandini de (4000 lei) d-lui Mihai Șerban pentru scrierea sa „Problemele noastre social-agrară”.

Din premiul Adamache lei (2000) d-lui Const. Gane pentru scrierea sa: Amintirile unui fost holeric.

D-lui I. Dragoslav (lei 1500) pentru scrierea sa „Povestea trăsnetului” (poveste de Crăciun).

Lei 1500 d lui M. Lungianu pentru scrierile sale „Zile senine” și „Insăilări”.

Premiul Năsturei de 5000 lei d-lui S. Pasu pentru lucrarea sa „Sufixele de frumare a cuvintelor în limba românească”.

Din premiul Neuschatz de 4000 lei învățătorului Pantelimon Diaconescu pentru scrierea sa „Despre industriile casnice țărănești”.

Ședința se ridică la ora 4 și jum.

După ridicarea ședinței MM. LL. RR. au binevoit a se întreține câțva timp cu membrii Înaltei Instituțiuni culturale.

Italia dojenește statele din Balcani.

Jurnalul „Berliner Tageblatt” publică din Lugano, o telegramă în care se spune, că în Roma a sosit o deputație sârbească pentru de-a ridica pâră împotriva Greciei și României, cari ar trebui să stea alături de ea. Această deputațiune crede, că va reuși Italianilor să adune sub o pălărie pe toate popoarele din Balcani. Spre scopul acesta ar trebui mai întâiu, ca Bulgarii să se lase de Macedonia.

Totodată e limpede, că guvernul italian privește cu îngrijorare deosebită la dezvoltarea întâmplărilor din peninsula balcanică. Gazeta „Corriere dela Sera” pare a fi mai îngrijată din această pricină. Ea ceartă încă odată aspru pe România, deoarece-ce, de și antanta (Franța, Anglia, Rusia, Italia) îi făgăduiește împlinirea alor 95 la sută din dorințele ei și și față de celelalte cinci procente arată buuăvoiuță, totuși nu vrea să între în războiu. Această încăpăținare a României, de-a lăsa să treacă prilejul nefolosit, poate să aibă drept urmare, ca România să nu capete nimic. Fără îndoială Românii se tem, că Rușii se vor întinde mai târziu în dauna țării lor. Ei se mai tem și de aceea, că biruind Rușii, trecerea liberă prin Dardanele va fi oprită. Totodată România nu a uitat rănilor ce i le-a pricinuit răpirea Basarabiei și tocmai de aceea, Rusia trebuie să fie cât se poate de îngăduitoare față de ea. Chiar și Sârbia este un spin în coastele Țării Românești. Cu un cuvânt, Balcanii se înfățișează, în fața antantei, ca o icoană posomorâtă. Așisderea Bulgaria nu vrea să facă un singur pas împotriva Turciei, dacă nu-i dă chizeșie antanta în Macedonia. Spre nenorocul antantei, atât Serbia, cât și Grecia sunt deopotrivă de dornice după cuceriri. Un diplomat sârb a zis în Roma urmă-

toarele: „Eu sunt din Belgrad dar ași dori să-i văd mai bucuroși pe Austriaci în Belgrad decât pe Bulgari în Monastir“. — Iar un diplomat grec a spus „Dacă Monastirul e sârbesc, treacă, meargă, dar nu vom îngădui nici odată să fie al Bulgariei“.

Toată nădejdea antantei este că întâmplările, ce vor urma, vor fi în stare să-i urnească pe toți din loc și să-i unească.

Tratatul ruso-român și presa italiană.

Ziarul italian »Idea Nazionale« nu recunoaște însemnătatea învingerții austro-germane în Galiția. Totuși prevede că această învingere poate pune pe gânduri atât pe bărbatul de stat român cât și cercurile politice din București.

„Clar și nenorocul Rușilor în Galiția folosește derizivul poporului român și vederilor oamenilor săi politici, căci această înfrângere a aliatului dela răzărul poate înlesni tratativele conduse de celelalte puteri aliate la Petrograd, îndemnând pe Rusia să fie ceva mai îngăduitoare față de unele puncte cerute de România.“

Ziarele oficiale cred că neînțelegerea dintre România și Rusia... nu ar fi așa de grea, mai ales că „Rusia în urma apăsării Italiei, Franței și Angliei ar fi gata să cerceteze cererile României prilejnice.“

„Ziarele oficiale adaugă că nu ar fi rău ca prilejnice noastră România să aprecieze mai bine primejdia ce poate să fie pentru interesele sale, aceste cereri, care sunt poate cam mari, pentru că nu numai de împotriva Serbiei și Rusiei e vorba dar primejdia ar putea să se lasească printr-o schimbare neașteptată în politica dela Budapesta.“

Germania și cererile României.

O declarație a ministrului de externe german.

Suntem în măsură de a afirma că guvernul român a luat Sâmbătă cunoș-

tință de următoarea declarație făcută de d. von Jagow, ministru de externe al Germaniei, unei însemnate persoane politice românești:

„Guvernul german este hotărât a sprijini cu greutate cerințele României și să facă totul pentru ca România să primească ocuparea îndată a întregii Bucovine, a întregii Basarabii, vale Timocului și un statut pentru Transilvania, în felul cum este statutul pentru Croația.“

„Guvernul german privește cu o deosebită simpatie lucrarea de a-și cere drepturile ei a României. El dorește o Românie Puternică, stăpână neșarmurită ce gurile Dunărei și cu stăpânire deplină a celor ținuturi cari au făcut o dinioară parte din moșia românilor“. „Moldova“.

Schimb de telegrame. Biroul ungar de corespondență comunică următoarele:

Ziarului »Pester Lloyd« i se anunță din Haga: Incepând de ieri decurge un viu schimb de telegrame între Țara și președintele republicii franceze Poincaré.

Se vestește, că Poincaré vrea să-l înduplece pe Țar, ca să facă cât mai largi concesii în favoarea României.

Credință și supunere.

În congregația, ce s'a ținut Lunia trecută la Sibiu, Dl asesor Nicolae Ivan a făcut următoarea declarațiune:

Ilustritatea Voastră! D-le comite suprem! On. adunare a comitatului!

Credința cătră tron și dinastie, iubirea de patrie, au fost totdeauna însușiri ce nu se pot trage la îndoială ale poporului român.

Dela izbucnirea războiului european și până azi, — am dat probă grăitoare că am știut să ne împlinim datorițele de cetățeni, — umăr la umăr cu ceilalți compatrioți, am adus pe altarul patriei jertfe de sânge, floarea nemului, jertfe în avere și devotamentul sincer, cu care am înfruntat toate greutățile pricinuite de războiu.

Le-am făcut toate acestea și le facem ca să asigurăm și garantăm pentru timpuri îndepărtate întregitatea patriei, ca în viitor la adăpostul păcii, fe-

riți de primejdie externe, să ne împărțăm de roadele civilizației și culturii, cari sperăm că se vor înstăpâni tot mai bine pe plaiurile țării noastre.

Le-am făcut și în nădejdea, că drept răsplătă a sângelui vărsat, cu vremea a voi triumfa și principiile de egală îndreptățire, — temeliile cele mai puternice ale tronului — și fericirea tuturor cetățenilor, fără deosebire de lege și limbă.

Înmulțindu-ni-se dușmanii, vom continua a aduce pe altarul patriei cu acelaș devotament jertfele ce ni se cer, ca să ducem steagul monarhiei la biruință. Loialitatea noastră și cinstea noastră politică nu sunt vorbe deșerte, ci sunt virtuți concreșcute cu toate firele vieții noastre naționale, ceace cu prisos am dovedit în decursul veacurilor. Această declarație sărbătorească o fac în numele publicului românesc din comitatul Sibiiului, al cărui tălmăciu fidel am onoare să fiu.

Telegramele războiului.

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta, 9 Iunie. Din marele cartier general al nostru se comunică:

Pe valea Nistrului superior, precum și între Prut și Nistru luptele continuă. Armata generalului Pflanzer-Baltin câștigă teren și mai departe spre nord. Coloanele noastre în ofensivă au înaintat în lupte nelatrupte până la Ober-tyn și în înălțimile, cari se ridică spre sud dela Horodenka. Pentru ca trupelor din acea armată, cari lupta, pe teritoriul galițian să poată înainta cu izbândă, li s'au alăturat și în Bucovina o trupă, care trecând Prutul a respins spre vest dela Kotzmann mari forțe rusești. Dealtcum situația la nord e neșchimbată.

La granițele italiene.

Pe frontul dela Isonzo am zădărnicit încercările noi ale dușmanului de-a trece la noi pe la Piava Gradiaka și Sagrado. În regiunea Flitach, precum și pe piscurile dela Krn, spre est dela pasul Plöcken luptăm mai departe. De asemenea continuă luptele de artilerie și în regiunea hotarului tirolez. Pe teritoriul Tonale atacul dușmanului s'a izbit de împotrivirea vitezelor noastre trupe de siguranță.

piciorușele goale, ascunzându-le săteodată sub hairă, și cânta vesel:

„Treci ploaie, călătoare
Că te-ajunge Soarele
Și-ți taie picioarele —
Cu un mai,
Cu un pal,
Cu săcurea lui Mihai,
Cu toporu' omulii-
Taie capu' Domnului...“

Parcă ar fi ascultat ploaia de boscoadele Domnichii — a încetat dela o vreme.

— »Vezi?«, m'a întrebat Domnica, mândră.

Nu se putea să nu faci pe voie Domnichii — chiar noruleț de primăvară să fi fost!..

Și totuși — odată a ajuns-o pe Domnica o lovitură grea, pe care n'a putut-o alunga ori cât ar fi cântat ea »Treci ploaie«...
Ploaia, care avea să cadă, a fost o furtună.

Tatăl Domnichii a plecat la războiu, dela început. A plecat și — dus a fost. Zilele trecute a primit nevasta lui o telegramă, care-i spunea că bărbatul i-a murit într'un spital din țară, în urma rănilor căpătate.

DOMNICA.

✱

Domnica este o fetiță de opt ani. Înălțuță cu ochii mari, negri, sulegetă. Stau să jur că dacă ar fi întâlnit-o cel mai mare zugrav român, Grigorescu, ar fi oprit-o în drum și iar fi zis: «Vino, să-mi stai să aștern fețișoara ta pe pânză», și ar fi lăsat-o urmașilor, să se oprească și ei, ca în fața unei icoane, în fața Domnichii, cea de pe pânză.

De câteori mă întâlneam cu Domnica pe ulițele satului, îi puneam dreapta pe creștet, o mângăiam pe obrăjori și o întrebam, privind-i în ochii cuminți: »Ce mai faci, Domnico? Ea se uita la mine ca un pușor golăș, plin de încredere în sripile ocrotitoare ale mamei sale, și răspundea: «Bine». În acest «bine» era închisă

o lume întreagă de curăție, de bunătate, de adevăr. Prin cuvinte nu se poate tălmăci ce apunea acel «bine».

Așa, pe de-departe, vreau să îlmuresc «binele» Domnichii, descriind cum ne-am petrecut, odată, împreună la începutul primăverii.

Înfloriseră pomii. Ce mândrețe de flori roșii daseră merii din grădina noastră! Incepeau să-și arate capul floricelele. Un miros de flori și o viață împrejurul lor — de parcă ai fi beut un vin tare, care te silește să stai pușintel cu capul aplecat, întrebându-te: aud eu bine? Ce zumzet s'a pornit? Erau albinele, cari căutau cu sărg dulceața din florile grădinii.

Stam cu Domnica în grădina noastră și ne bucuram de viață. Zumzetul albinelor, mirosul florilor, cerul, verdeța din grădină — toate ne îndemneau să trăim.

S'a apropiat un noruleț de noi, de-asupra capetelor noastre. Și a început să plouă. O ploaie mărunță, căldicioasă. Soarele, pe de altă parte, cuprîndea cu razele sale câmpul, pălanul, fundul grădinii. Nu mai de-asupra noastră ploua.

„Iși bate dracu' nevasta,“ mi-a zis Domnica, gureșe, și a început să cânte. Iși mișca

O escadră de aeroplane de-a noastră a bombardat ieri arsenalul dela Kragujevac, precum și institutul pirotehnic. După cum am constatat noi s'a iscat acolo foc în două locuri. Aviatorii noștri s'au întors nevătămați. Höfer.

Situația în nordul monarhiei.

Budapesta, 10 Iunie. Spre sud dela Nistru Rușii au câștigat iarăși teren. În multe lupte de urmărire aliații au ajuns ieri victorioși până la linia Kulatkowce-Kovsov, spre nord dela Kolomea și au ocupat înălțimile dela Otynia. Seara am cuprins orașul Stanislau și am plecat mai departe spre Halici. În decursul zilei am făcut prizonieri aici 5570 de soldați dușmani. În Galici și în Polonia n'a fost vre-un eveniment mai important.

La granițele italiene.

Am respins primul atac mai mare, pe care o divizie de infanterie dușmană l-a îndreptat în contra capului de pod dela Görz; dușmanul a suferit pierderi grele. În urma focului nostru de artilerie Italianii s'au retras fiind nevoiți să-și părăsească mai multe tunuri. Aceeaș soartă, au avut-o și încercările de atac ale dușmanului la Gradisca și Monfalcone. La hotarul carintian, spre est dela pasul Plöcken, pe teritoriul forturilor carintiene și tiroleze se dau reciproc lupte de artilerie.

La granița dinspre Sârbia se dau numai ici-colea câteva ciocniri și focuri de artilerie mai neînsemnate. La Koryto am imprăștiat o bandă de muntenegri, cari au apărut acolo în uniformă austro-ungară. Höfer.

Budapesta, 11 Iunie. În Galici de sud-est și în Bucovina armatele aliate continuă cu succes urmărirea forțelor rusești din sudul Nistrului. Trupele, cari fac parte din armata lui Pflanzer au alungat pe dușman spre nord dela Otynia, precum și din pozițiile dela Obertyn și Horodenka și înaintoză spre Nistru, țărmul stâng al căruia Rușii se năzduiau să-și țină. Nemijlocit spre est dela Cernăuți, unde Rușii își mențin încă un singur loc pe valea Prutulului, trupele noastre au respins după o luptă scurtă un atac dușman.

De la mintrele la nord situația e neschimbată.

La granițele italiene.

Alături am respins pe toate fronturile toate atacurile dușmanului. Noua eșire a dușmanului îndreptată în contra unei părți din ca-

pul de pod dela Görz s'a izbit de focul landwehriilor dalmatini. Deasemenea a rămas fără rezultat atacul dușmanului îndreptat în contra noastră spre nord dela Ronchy. Pe frontul dela Isonzo ține încă lupta de artilerie. Ieri după amiază am respins la hotarele carintiene un atac mai violent și unul mai slab, pe care dușmanul le-a îndreptat în potriua noastră pe înălțimea Freikofel resp. pe linia Wolay-Tonale. Eșirea pe care o divizie italiană a îndreptat-o în contra noastră invadând în Tirol la Cortiandompezzo, s'a izbit de pozițiile noastre dela Pentelstein. Atacurile de aici precum și luptele de noapte dela Landro s'a sfârșit deasemenea cu retragerea dușmanului. Mai departe pe granițele tiroleze decurg lupte neîntrerupte de artilerie dându-se și mici ciocniri cari se sfârșesc bine pentru noi. Höfer.

Pe frontul anglo-franco-ruso-german.

Berlin, 10 Iunie. Pe câmpul de operații dela vest: Lângă Souchez și Neuville luptele continuă. Spre sudost dela Souchez am zdrobit în germene fiecare încercare de atac franceză. Spre vest de Souchez, în regiunea fabricii de zahar Francezii au înaintat câteva. Atacurile franceze îndreptate în contra pozițiilor noastre situate spre nord dela Neuville s'au izbit de focul nostru. În luptele de tranșee, spre nord dela Neuville am rămas învingători. Spre nordost dela Hebuterne am zădărnicit înaintarea și pe mai departe a Francezilor. În decursul luptelor din urmă am făcut prizonieri 200 de soldați francezi. După exploziile succese din Champagne am ajuns în posesiunea mai multor tranșee dușmane situate spre nord dela Hurnus, în ținutul Souain. În acelaș timp spre nord dela Lemesnil am luat cu asalt câteva poziții franceze pe un front de 200 de metri și ni le-am menținut cu toate contra-atacurile de noapte ale dușmanului. Aici am capturat o mitralieză și patru puutoare de mine. — În partea estică a localității Bois-de-Prêtre a rămas în mâinile dușmanului o parte de tranșee dintr-o poziție de a noastră, care se afla prea înainte.

Pe câmpul de operații dela est: Spre sudost dela Savle Rușii au început ieri un viu contra-atac, pentru ca să ne împedecă de a înainta. N'au obținut însă, decât numai câteva rezultate mai mici. Prăzile noastre de războiu din aceste două zile din urmă sunt 2250 de prizonieri și două mitralieze. Dușmanul și-a adus întărituri în contra manevrei noastre de încunjurare

dinspre est dela Dubissa, din care cauză aripa noastră s'a retras, neconturbată de dușman, pe linia Betygole-Zoginie. Cu ocazia atacurilor spre sud dela Njemen, precum și cu prilejul urmărilor am făcut începând cu zina de 6 Iunie n. 3020 de prizonieri ruși și am capturat două drapere, 12 mitralieze, mai multe cuine de tabără, precum și multe cară.

Pe teatrul sudostic: Spre est dela Przemysl situația e neschimbată. Spre sud și sudost dela Lemberg au înaintat noui puteri rusești din direcția Nikolajev-Rhatin. Atacul acestora însă a fost respins de unele părți din armata lui Linsingen pe linia Litinia (spre nordost dela Drohobița) între Zurawno și sectorul Nistrului. Spre est dela Stanislau și lângă Halici luptele de urmărire sunt încă în curgere.

Berlin, 11 Iunie. Pe câmpul de operații dela est: Am respins eșirile dușmanului îndreptate în contra noastră spre nordost dela înălțimea Loretto, precum și atacurile în contra pozițiilor noastre situate spre nord și sud dela Neuville. Spre sudost dela Hebuterne și la Baumont l'am respins pe dușman și ieri și azi noaptea.

Francezii au înaintat puțin pe drumul Serre-Mailly.

În Champagne Francezii au încercat să-și recucerească tranșeele pierdute în 9 l. c. însă atacurile lor îndreptate în contra noastră cu mari forțe și pe un front lat, — pe linia, ce se întinde spre nord dela Lemesnil, Beau — Sejour și Fernes — s'au izbit de focul nostru suferind dușmanul pierderi mari. Am zdrobit apoi în germene încercările reînnoite ale dușmanului de a ne ataca în cursul nopții.

Pe câmpul de operații dela est: Pe valea Dubitei inferioare și spre nordvest dela Aoragole am respins mai multe atacuri rusești și am făcut prizonieri 300 de soldați dușmani.

Pe teatrul sudostic: Situația trupelor nemțești cari luptă în Galici e neschimbată.

Înțelegerea Statelor-Unite cu Italia.

Rotterdam. — În America și țările neutrale a făcut mare mirare un articol mai nou publicat de „New-York-Times” despre războiul Italiei. „New-York-Times” ocupându-se cu aceea parte a lucrului care interesează în primul rând Uniunea, statorește că în Statele-Unite trăiesc 800.000 de italieni obligați la serviciul de arme și aceștia se ocupă mai cu seamă în ținuturile nordice cu agricultura. Lucrători de pământ fiind în Statele Unite cea mai mare parte

Acum e Domnica fără de tată!

Am întâlnit-o pe drum și pentru întâia dată în viață m'a venit să o ocolesc. Să nu mă vădă cu o lacrimă în ochi. M'am stăpânit, m'am apropiat de ea și i-a pus dreapta pe moalele capului.

— „Domnico!”

Ea, mititica, și-a ridicat ochii spre mine, speriată, ca un pui de cerb fugărit. Privirea ei mă întrebă: „Ști și D-ta?”

Nu mi-a mai spus: „E bine!”, nici eu n'am întrebat-o: „Ce mai faci?” — căci răul — răul era prea aproape de Domnica.

Am luat-o de mână și ne-am așezat pe o bancă, ca doi prietini vechi și buni.

— „Tu, Domnico, ești fată mare acum” — i-am zis eu. Fetita de opt ani! caută să înțeleagă ce vreau să-i spun. „Ai rămas singură, cu mama. — S'aseuși de mama.”

— „Da.”

— „Tot ce-ți spune ea să faci.”

— „Da.”

A urmat o tăcere mai lungă. Primăvară — viață împrejurul nostru, și noi trebuia să vorbim de moarte!

De-odată a tresărit Domnica, ca dintr'un vis greu — a privit țință la mine și m'a întrebat:

„De ce-a trebuit să moară tata?” La întrebarea asta m'am așteptat. Căuta și Domnica să dea răspuns întrebării pe care și-o pun sute de mii de copii acum, în toate țările, cari se războiesc: De ce-a trebuit să moară tată?

Sta Domnica cu o bucată de pâine în mână — i-o dase mama ei mai înainte, să aibă ce îmbuca.

Cum să-i fi lămurit mai bine moartea tatălui ei, decât prințând prilejul binevenit de a povesti despre coaja de pâine din mânuța ei? Am prins în brațele mele pe copila fără de tată, am adus-o aproape de inima mea și i-am spus cuvinte însângerate:

— „Vezi tu bucată asta de pâine din mâna ta, Domnico? — Tată-tău și-a dat viața pentru ca să poți avea tu pâinea asta. — Oamenii sunt răi — oamenii sunt îndușmăniți la cușite, Domnico, — oamenii aleargă să-și ia bucată, unul din gura altuia.”

Spunând acestea mi-era rușine că mă număr și eu între oameni. Mi-era milă, totolată, că trebuie să samăn gândul despre răutatea ome-

nească, în inima curată a Domniciei. Trebuia să o fac.

— „Vezi tu, — după pâine aleargă toți-ca nebuni. Tot mai mult și mai mult! Nu s'ajung cu puțin, se piznuiesc, se urmăresc, își pun cușitul la beregată, se ucide.”

— „Ce răi sunt oamenii!” a oftat Domnica. „Și tata a fost așa de rău?”

Iarăși, o întrebare, la care mă așteptam.

— „Nu, Domnico, — tatăl tău a fost un țaran român. A vrut să trăiască cinstit, câștigându-și traful în sudoarea feții.”

Mi-a apărut tatăl ei înaintea ochilor sufletești. Înalt, drept, ca o lumânare, spătos. Cu ochii lui blânzi — ochi vrednici de a fi ochii tatălui Domniciei. Dar bucuria amintirii unui om de omenie mi-a fost turburată în curând, căci m'am gândit la încăierarea, în care a fost târit de soartă țaranul ăsta român. Am văzut învălmășala nebună, de trupuri omenești, am auzit țipete, serăpniri de dinți, am simțit căldura sângelui, care curgea, curgea într'una, ca dintr'un pârâu, din piepturile și brațele omenești, și am auzit și strigătul fieros al oamenilor ăstora: Pâine Pâine! — în timp ce țineam pe Domnica în brațe, pe Domnică cu bucată ei de pâine în mână

Italieni, e limpede, că dacă aceștia vor împlini obligamentul lor militar și se întorc în Italia producțiunea de câmp a Statelor-Unite va ajunge deodată într-o criză grea. Pentru ocolirea acestui rău — scrie „New York-Times” din izvor informat — s'au pornit pertractări între Italia și Statele-Unite, cari vor *duce la o înțelegere*. Numitul ziar american pretinde a ști, că temelia acestei înțelegeri va fi, că *numai acei Italiani vor părăsi America, cari se vor anunța de bună voie pentru serviciul militar, iar numărul mare, va rămânea în America și astfel se va ocoli oprirea deodată a vieții economice.*

Rusia strâmtorată.

Paris. — Ziarul „Guerre sociale” zice că situația Rușilor este astfel, că niciodată n'ar fi fost ajutorul României și al Bulgariei mai prețios ca în acest moment. Tripla-Înțelegere ar trebui să făgăduiască tot ce dorește România și Bulgaria, până ce Rușii mai sînt în Lemberg.

Dela consiliul de miniștri român.

București. — Consiliul de miniștri a încredințat pe d-nii Em. Costinescu, ministru de finanțe, V. G. Morșun, ministru de interne, ca pentru o sumă de cel puțin 10 milioane lei, să aprovizioneze comunele din întreaga țară, cu făina de lipsă populațiunei.

Consiliul de miniștri a autorizat ministerul de lucrări publice, să ia măsuri grabnice pentru construirea anumitelor șosele, cu scop militar, în valoare de 460.000 lei, luați din fondul războiului.

Am câștigat prima luptă mare la Isonzo.

Budapesta. — Dela cartierul pres-ei se anunță: Pe frontul dela Isonzo am respins în mod sângeros un atac îndreptat împotriva pozițiilor noastre dela Goriza-Gradiška și Monfalcone, cu o cehoană mai mare decât o divizie. Prin aceasta am câștigat prima luptă mai mare împotriva italienilor. Italianii au avut peste 400 morți, iar numărul răniților e foarte mare.

Înțelegerea româno-bulgară.

Londra. — Corespondentul din București al ziarului „Times” anunță că raporturile ro-

mâno bulgare sunt din zi în zi tot mai bune și, cu vremea fără îndoială, se va încheia între aceste state o alianță defensivă, a cărei bază o va crea România făcând concesii de pământ în Dobrogea în favorul Bulgariei. Atât guvernul român, cât și cel bulgar, sunt conștii de însemnătatea conlucrării acestor două puteri într-o vreme, când balcanul e într-o stare de criză, și că împreună au să se apere și să-și afirme interesele naționale. Neînțelegerile, cari despărteau aceste state în urma întâmplărilor din 1913 s'au aplinat cu vremea și s'a creat legături între ele cari nu numai că le asigură mână liberă, ci le dă totodată putința ca în apropiatul viitor să ia o ținută hotărâtoare în chestia europeană.

Un articol asupra cererilor României.

Berlin. — Profesorul universitar român Basilescu publică în „Journal de Genève” un articol asupra cererilor României.

El declară: Un partid puternic este în România pentru o împreună lucrare cu puterile centrale. România, prin neutralitatea ei a făcut un mare serviciu și triplei-înțelegeri. Cu toate acestea tripla-înțelegere nu recunoaște îndreptățirea cererilor românești. România cere toată Basarabia până la Nistru. Românii nu vor îngădui nici odată ca Banatul să devie sârbesc.

Gazetele engleze anunță golirea Lembergului de către Ruși.

Rotterdam, 12 Iunie n. — Corespondentul din Petersburg al ziarului „Times” anunță, că de când comunicatul oficios rusesc a vestit, că trupele aliaților au trecut Nistrul, cercurile rusești sunt cuprinse de o mare iritațiune din pricina sorții Lembergului. Ziarele rusești, ocupându-se de chestiunea golirii Lembergului, scriu, că de aceasta trebuie să se țină socotală, ca de ceva, ce e cerut de războiu. Corespondenților de la cartierul general rusesc li-s'a permis să anunțe ziarelor că trupele germane și austro-ungare se află la o distanță de 24 kilometri de Lemberg.

Plugul și sabia.

S'a întâmplat într-o vale, azi tăcută și liniștită, dar care în trecut a fost locul multor războaie crâncene, în urma cărora a rămas o istorie împodobită cu o mulțime de fapte mari și glorioase. Plugul trăgând brazde lungi, ferul lui scoate la suprafață o sabie ruginită, îngropată acolo de multe veacuri.

— Depărtează-te de mine! strigă sabia cu mândrie. Cum îndrăznești tu a te apropia de mine și a-mi strica răpausul de atâtea veacuri?

Tu te apropii de mine! Tu, care nu ai săvârșit nici o faptă mare, îndrăznești a te atinge de mine care mi-am câștigat renume în atâtea războaie! Tu, care ești făcut numai pentru țărani, să stai alături de mine, care strălucesc pe coapsele vitejilor și în mâinile lor.

Cu dânzii lupt, și ei prin mine câștigă biruința. Cu dânzii am luat parte în 12 războaie. Popoarele fugiau dinaintea mea ca turmele de oi. Tu mai îndrăznești acum...

— Destul cu laudele! Întrerupe plugul. Aceste fapte mari, cu cari tu te lauzi mă înspăimântă.

Tu te nutrești cu sânge, pe când eu, cu rodul muncii mele nutresc oamenii. Eu munceam pentru a susținea viața oamenilor, pe când tu îți faci renumele nimicindu-o. Dacă tu ești câteodată întrebuițată, este pentru că oamenii nu știu să păstrăze pacea și înțelegerea, care este cel mai mare bine pe pământ.

Toți înțelepții doresc sfârșitul împărăției tale, știind că numai atunci va domni fericirea și pacea pe pământ, când tu nu vei mai fi întrebrunțată, și când numai pe mine și alte unelte agricole, mă vor cinste oamenii.

Dar pentru că ai urmat armatele unor *viteji...*, cu un trecut plin de fapte mari și glorioase, al căror nume este scris cu litere de aur în „Istoria neamului românesc”, pot să-ți dau numele de soră, căci tu ai fost un instrument de propășire.

Cu toate acestea, tu ești fiica unui trecut glorios dar eu sunt pentru toate timpurile. Miaimi făgăduiește viitorul un renume mai pacinic și mai statornic.

Alexandru Avram.

O mare luptă de alungul râurilor San și Nistru.

Budapesta, 16 Iunie.

Telegramele oficioase din cele două zile din urmă spun, că o strașnică luptă s'a încins de-alungul acestor două râuri. Armatele noastre pătrund tot înaintea. Bucovina e acum deplin eliberată de dușman și Rușii se retrag spre Hoșin, și de-alungul Prutului.

La granița italiană nimic nu s'a întâmplat, deosebită însemnătate.

— Tată-tău, Domnico, și-a dat viața ca să trăiască alții mai bine decât a trăi el!! Uite, ca să ai tu bucătura nă de pâine în mână și să nu fi-o poartă lua alții. A spărat petecul astade pământ, pe care trăim, ca să poată culege cămăniturile mama și cari 'ormai trăi după bătaia asta înfricoată...

Cum era să-i explico altfel pentru ce a murit tatăl ei, departe de sat, după ce a fost rănit de un țaran rus pe câmpiile Galiției?

Domnica privea la mine, ca nici când altădată. Ochii ei primiseră o cuminenție mai mare decât o aveau mai înainte.

Voiam să prind clipa asta hotărâtoare, poate în viața ei și i-am zis:

„Domnico, tată-tău a murit ca român. Poți să fii mândră de el! Odată tot trebuie să moară omul — dacă moare pentru alții, e frumos!... Ție n'are să-ți fie niciodată rușine de moartea tatălui tău...”

Domnica începu să miște buzele. Voia să spună ceva.

— „Spune Domnico...”

— „Da: vream să întreb dacă are să fie mai bine cu noi, fiindcă a murit tata?...”

Și la întrebarea asta m'am așteptat dela Domnica!

...Am pus-o jos, am sărutat-o pe frunte, pe ochi, am strâns-o încă odată în brațe, mi-am dat mâna prin părul, care-mi căzuse pe frunte, și i-am spus repede, fără să mă uit în ochii ei: *Trebuie să fie mai bine!*...

Și am plecat, m'am îndepărtat, aproape fugind, de fetița, care privia nedumerită pe urma mea. Nu voiam să mă vadă cu lacrimi în ochi...

Tocmai trece pe dinaintea ferestrei. Mână singură boii. Ca o fată bărbată ce este. Alte dâzi ar fi fost tatăl ei la lucru — ea s'ar fi răsfățat pe grindeiul plugului. — Acum trebuie să lucre. Mama i-a spus să-i dea mână de ajutor, i-am spus și eu — gospodăria li s'ar da de mai altfel.

Și lucră fără să crâcnească Domnica. Trece pe lângă nește copii, cari se joacă în drum și se uită la ei, de parcă ar fi din altă lume — ea e albină harnică, până când copiii își lasă țigări, pentru cari lucră părinții... I. Stan.

pe întreg frontul, ca astfel să nu fie încunjurați de pe la spate de armata austro-ungară și germană.

De atunci încolo (din ultimele zile ale lunii Maiu st. n.) se țin lanț luptele în Galiția. Armatele aliate nu reușit să încunjure și prindă mai multe trupe rusești, pe când armata rusească n'a mai izbutit să poată lua ofensiva pe întreg frontul, și cel mult să se împotrivescă ei sau din ole, mai mult sau mai puțin, ca astfel în acest timp să mijlocească retragerea grosului armatei rusești. Cam așa stau lucrurile până de prezent. De unde și când vor mai lua Rușii ofensiva, ne va arăta viitorul.

Chipul din foaia noastră de azi ne arată o scenă curioasă în felul ei. Aci să vede efectul unei granate, care a căzut tocmai asupra unei case, unde se afla o cancelarie a ștabului ruseesc. Ofțeri Ruși studiau mapa (întinsă pe masa din mijloc) și făceau planuri asupra mișcării trupelor lor. Când odată îi surprinde o granată din tușurile, pe cari îi le țineau poate cu mult mai departe, de cum erau de fapt. Urmarea acestui stădiu fu însă retragerea grabnică a armatei rusești și urmărirea ei cu trei zile parta armatelor aliate.

Știrile Săptămânii.

Sibiu, 17 Iunie n.

Cătră abonați!

Ne mai desparte numai câteva zile de jumătatea anului, când se isprăvește abonamentul la o seamă de cititori de-ai noștri. Prin aceasta ne rugăm de reînnoirea abonamentului cât se poate mai curând, ca astfel să avem și noi timpul de lipsă pentru contarea banilor și rânduirea cărților din vreme. Acestea sunt tot lucruri, cari fac apoi cu puțință bunul mers al foii și se împedecă orice greșală, ce ușor poate veni înainte, dacă toți abonații ar plăti numai în ultimele zile.

Când ne rugăm pentru reînnoirea abonamentului, suntem stăpâniți de nădejdea, că toți abonații cei vechi ne vor rămânea credincioși și pe mai departe. Iar aceasta cu atât mai mult, fiindcă tîm niște vremuri mari, asupra cărora fiecare om trebuie să cetescă ceva măcar odată la săptămână.

E adevărat și aceea, că în gazete de prezent nu se mai poate scrie asupra la toate lu-

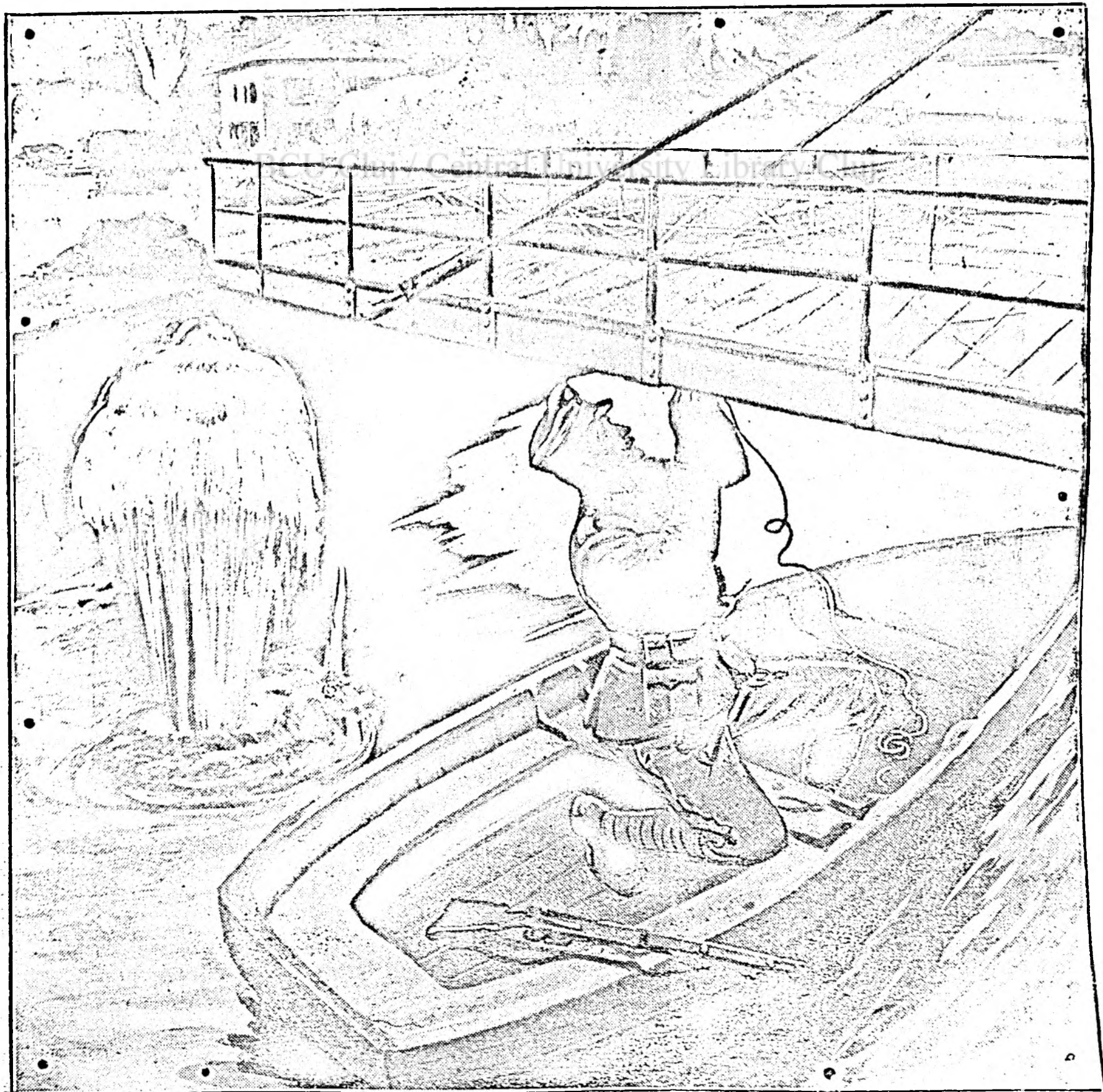
crurile, ca altă dată. Dar aceasta nu trebuie să ne facă să nu mai cetim, ci din contră trebuie să urmărim desfășurarea tuturor întâmplărilor din zilele noastre. Cunoșcând starea noastră din trecut, cum și cele petrecute în prezent, cu atât mai bine orientați vom fi în viitorul apropiat, care de sigur ne va aduce multe schimbări. Iar atunci de unde să știe omul ce să facă sau să zică, dacă nu va avea în mână o gazetă, care sa-l fi ținut mereu în curent cu cele petrecute în lume?

Iată deci, că abonarea unei foi este nepărat de lipsă pentru orice Român mai de dăi Doamne. Cât ce privește „Foaia Poporului“, ea de peste 20 de ani se străduiește la luminarea și cultivarea poporului nostru în toate privințele. Pentru ajungerea acestui scop am făcut tot ce am putut până acum. Iar în viitor de asemenea ne vom strădui să facem tot ce putem.

Trebuie să amintim însă, că chiar în acest an au dat și peste noi greutăți dintre cele mai mari și mai neprevăzute: deodată cu declararea războiului a venit cenzura (controla) peste fol, care ne-a adus greutăți tehnice și altele de tot felul, apoi mobilizarea mai multor persoane din redacție și tipografie, scumpirea hârtiei, a cernelii de tipărit, a benzinei etc. etc.

In ploaia de granate.

— Vezi descrierea la pagina 4. —

unțele atlătoare la vârf, ca mai grele, se scutură ușor. Coacerea mai departe urmează în snopi și apoi în stog ori șură.

Seceratul. Spicoasele se taie, știut e, cu secerea, coasa, sau mașina. Cu ajutorul *secerei* țirele se aleg bine chiar încărcate fiind, se taie cu îndemânarea fără a se scutura tare și se rânduiesc spic la spic, ceace la treerat cu imblăcii era cerință neapărată. De când cu mașinile de treerat însă, cari îndeasă cu acelaș neastâmpăr, spice rânduite sau încălcite, practicarea secerei merge, și la noi, scăzând cu repejiune. De unde odinioară era obicei de a tăia cu secerea, până și ovese mărunte, astăzi vedem cosindu-se chiar și grâne frumos crescute. Păcatul secerei, păcat greu și fără leac, este, că lucră fără mai nici un sporiu și cere astfel mari cheltueli și perderi de timp, la secerat mai prețios ca ori și când. Adevărul e, că secerea cere la jugăr catastral (1600 stânjini pătrați nu mai puțin de 6—15 zile de muncă, coasa însă mult 2 zile, ear mașina abia 2 oare. Aceste cifre, luate din practică, așa credem, ajung spre a mărgini întrebuintarea secerei atât de migăloasă la vetrele țolănite val-vârtej de așa, încât n'am putea izbuti cu altceva. Practicarea secerei pe o scară mai întinsă ni se pare îndrituită cel mult unde ar fi stând la îndemână brațe foarte estine. Tot așa îndreptășiți sunt economii mărunței cari, ajutați de ai familiei, în cinste, în curând isprăvesc seceratul alor câteva fășioare de holdă.

Coasa împedecată. Țăranii noștri ardeleni aplică și ei, mai pretutindeni, coasa îndatinată, însă numai când au de a tăia spice, cari nu s'ar putea alege și lega în regulă, fie că sunt prea scurte sau încărcate de măsuriche, polomidă, muștar sălbatic sau alte burueni. Celeleto spicoase, așadar grânele, orzul și c. l. ar trebui recoltate prin *coasa împedecată*, numită și *coasă cu greblă* (hrecpă), pe care lucrătorul deprins o cârmuește de minune, tunzând paiele înspicate toate până lângă pământ și depunând neted pală lângă pală mai frumos ca din seceră. Dacă lucrătorul e meșter, grebla croită în regulă și holda nu prea înaltă, cositul merge strună și puțin se scutură, ca și cu mâna. Unde sătenii nu se prcep în mănuierea coasei împedecate, ar trebui aduși de aiurea 2 sau 3 lucrători dibaci pe ales, cari să premeargă cu exemplu și servind drept călăuză. În ciuda războiului, care bântue azi, prin orașele noastre mai mari, întotdeauna se găsesc o seamă de cosași meșteri, veniți din Banat și de aiurea.

Spicele lăsate cum s'au croit în *brezde* sau *poloage* (porloage), se uscă, cu burueni cu tot, mult mai repede decât stând îndesuite în snopi legați și clăiți, în care aerul și arșița soarelui răabat prea cu anevoie. Apa de ploaie trece ușor printre spice cari astfel se umezesc, dar tot așa ușor se svântă, fără temere de a se încinge sau de a incolți. Dar dacă e așa și din propria pățanie știim, că așa este, atunci ce poate fi mai nimerit decât să urmăm exemplul acelora, cari lasă spicele cosite în brezde 3—5 zile, apoi le strâng în snopi cari se pun după aceea la adăpost, sub

coperiș sau în stog, se înțelege, fără a fi clăit snopii ca de obicei. Astfel am văzut urmându-se în Bohemia și Germania. Notăm în urmă, că holdele nu tocmai înalte de grâu, orz și ovăs se cosesc înspre miezuina locului, asemenea erbii. Secara însă și holdele înalte de grâu trebuie cosite în răspăr, adecă înspre spicele încă necosite, de cari se razămă paiele puțin înclinate, întimpinând astfel căderea prea de sus și cu ea scuturarea. Cosașii sunt întovărășiți fie-care de câte o femeie sau băețan care prinde și leagă paiele în snopi, spre a deschide astfel drumul cosașului următor.

Pentru 10 jugăre cositură snopită gata nu trebuie decât 7 cosași (uneori și numai 5 și altele 10) și tot atâtea femei cum și alte două femei, cari greblează și strâng rămășițele spicelor, în total 16 zile de lucru așa că de jugăr s'ar veni mai numai 1½ zile. Cu secerea ar fi trebuind, pentru tot atât-a jugăre, nu mai puțin de 60—100 zile de lucru.

Înlocuind, și la noi, secerea prin coasa împedecată, câte brațe și cheltueli, câtă trudă și cât timp nu s'ar putea cruța! În treacăt fie adăogat, coasa dă paie mai multe și mai buruenoase, așadar mai nutritoare, ca secerea, pe lângă aceea că nu suntem nevoiți a cosi miriștea, pricinuid astfel o nouă lucrare, scumpă și ea, mai ales azi în toiul marelui războiu.

Cositul cu mașina. Mai pro sus și decât coasa o *secerătoare* sau *mașina de secerat* care, trasă de 3 sau 4 cai, isprăvește cele 10 jugăre în curs de numai 1½ zile. Aceste mașini sunt de 3 feluri, unele pentru cosit în brezde, altele, cari taie și adună spicele, earași altele, cari taie și leagă snopi cu sârmă sau altceva. În America nordică, țara minunățiilor industriale, sunt mașini, cari în acelaș timp cosesc, snopesc, treeră și sortează grăunțele în saci. Amănuntele ne-ar duce prea departe

Atâtă numai că, în schimbul lucrului acvea sprinten, secerătoarele au și scăderi, între altele, că sunt prea meșteșugite, scumpe, grele și espuse stricăciunei așa că se potrivesc mai numai pentru cultura în mare, nu și în mic și cu atât mai puțin pentru coaste repezi s'au făși înguste. Unde sunt brațe de ajuns, întăcitate se va da coasei împedecate, unde nu, se va face întrebuintare de mașini.

D. Comșa.

Nutrețuri.

— Puneți nutrețuri, băeți! Puneți nutrețuri! Acestea a fost cele dintâi vorbe ce a spus feciorul lui Simeon Militaru, când a venit din oștire și s'a așezat în Răscrucea.

Românii însă îi răspundeau:

— Păcatele noastre! Noi n'avem pământ de ajuns pentru porumb, dar să mai punem și nutrețuri!

— Dacă ați pune nutrețuri, ați avea și porumb mai mult.

— Cum așa?

— Iac'asa: având nutrețuri, ați hrăni mai bine vitele; având vite mai bune ați face arături mai alânci de cu toamna și ați scoate de pe fiecare holdă de porumb câteva măciunișuri mai mult.

Oamenii se prefăceau a-l crede, dar cât se vedeau între ei, zâmbiau pe supt mustață și șoptiau:

— Cam ageamii cărturarului nostru.

N'au trecut însă nici trei ani la mijloc și Răscrucenii au băgat de seamă, că feciorul lui Simeon Militaru nu duce grijă, că n'are cu ce-și scoate vitele din iarnă. Vitele lor le sculau de coadă și cădeau pe brazdă când eșiau la plug iar vitele lui Militaru sburau când eșiau în primă; vară.

Și nu odată s'a întâmplat ca unii din ei să alerge la Dinu, întocmai cum alerge greurul din poveste »la vecina sa furnică«;

— Dă-mi băiatule, vre-o sarcină de fân că-mi mor vitele de foame!

Dinu le da, dar nu uita să le spue:

— Puneți nutreț, băeți! Puneți nutrețuri!

Și după câțiva ani de nu prea mare belșug, veni un rău, când nu se făcu nimic. Semănăturile se pârlișeră pe ogoare, islazul era negru, pământul crăpat și cerul totdeauna senin. Știrile vechi de pae de grâu fură mâncate încet încet și într'o bună zi Răscrucenii se pomeniră fără fir de nutreț. Numai Dinu Simeon Militaru mai avea o căpiță de vr-eo trei cară bune de fân de trifoi și luțerna de pe cele două pogoane din grădina era bună de coasă. În anul acela au pierit jumătate din vitele răscrucenilor și oamenii s'au învățat minte.

Veniau ba unul, ba altul la ginerele popli:

— Dinule noștră, să ne înveți și pe noi cum să punem nutrețuri la anul!

— Cu dragă inimă! răspunse feciorul lui Militaru. Dar ce vreți voi să puneți: trifoi ori luțernă?

— Ce-o fi mai bun.

— Amândouă sunt bune, dar eu v'as îndemna să puneți luțernă, că ține mai mult.

— Cât?

— Vre-o cinci-șase ani.

— Dar trifoiul?

— Doi ani.

— Ei, atunci punem luțernă!

— Așa vă zic și eu.

— Da' câtă sămânță merge la holdă?

— Să tot meargă 16 kilograme.

— Da' scumpă?

— Hm! Nici iostină. Dar noi să ne cășnim s'o luăm fără plată, dacă s'o putea.

— Bino-ar fi.

— Ia să vă iau eu înscris. Care se trece pe listă?

— Eu!

— Și eu!

— Mă trec și eu!

— Pune-mă și pe mine!

Se făcură în curând cincizeci de inși!

Trecu vara și pe toamnă începură ploile, cari făcură să crească mohor pe locuri. Când căzu cea dintâi zăpadă, Dinu scrie unui prietin din Budapesta să întrebe la Ministrul de Plugărie, ori la Insoșirile economice dacă au sămânță de luțernă ori de trifoiu. În acelaș timp se duse și în capitala comitatului și cu ajutorul unor foști tovarăși ai lui de școală, isbuti să ia făgăduiala prefectului, că are să ceară pentru județ sămânță de luțernă dela Minister, pentru a împărți fără plată la oamenii cari ar vrea să pue.

Dar în acest timp, Nicolii, logofătul boieresc sămăna vrajba între el și oameni, până când îl găbuiră într'o seară niște flăcăi spoțiți ou funingens pe față și-l bătură mușșete și pe infanțate de -iau tăiat poșta de minciuni.

C. Sandu-Aldea.

Va urma.

Redactor responsabil: Dr. Ioan Broșu.

Pentru editură responsabil: Ioan Hereș.

Tiparul: „Tipografia Poporului“

Dar cu toate acestea, având în vedere starea materială grea a poporului nostru, nu ne gândim la urcarea prețului foii, cum au făcut multe gazete. Ne rugăm însă pentru reînnoirea abonamentului din partea tuturor abonaților vechi, cum și pentru lățirea foii noastre în cercul cunoștințelor D Voastre. Aceasta nu e prea mult cerut, dela un Român bun, cum ne place a crede pe fiecare abonat și cetitor al foii noastre.

Abonații vechi sunt rugați a trimite banii cu mandatul ce li s'a trimis în foaie, pe acela e pus numărul foii lor; cei noi sunt rugați a spune, că numai de acum abonează foaia; iar ceice plătesc în persoană la Sibiu, să aducă mandatul cu ei, când plătesc.

Mai facem apoi cunoscut, că numerii de probă trimitem, la dorință oricui gratis. Să se ceară numai pe o cartă postală. Lăși deci >Foaia Poporului< peste tot locul! Aceasta e cea mai veche și mai iestină foaie populară, care apără interesele neamului nostru.

Concertul de binefacere, aranjat de societatea Sibiienilor cu sprijinul și protecțiunea Ex. Sale D-lui loc. de mareșal Njegovan, a reușit foarte bine. Un public numărös a luat parte și s'au produs bine D-nii Korizanski, Dr. Ionel Crețu, Ionel Crișianu, care a fost deosebit de mult aplaudat și alții.

Monumentul lui St. O. Iosif. Aflăm din București: La indemnul d-lui Alexandru Agnese, se va organiza în curând, în rotonda Agheneului, o expoziție de pictură, desen și sculptură din care vânzări, se vor aduna la suma strânsă pentru ridicarea unui monument lui St. O. Iosif, marelui poet român.

Artiștii cari au avut voie să răspundă până acum la această frumoasă inițiativă, sunt d-nii Bednarik, Eustațiu Stoeneșcu, Serafim, Bulgăraș, Aurel Constantinescu, d-na Bednarik și sculptorii Severin și Jalen.

Ceialalți domni artiști, cari vor să completeze cu ajutor D-lor, această operă de binefacere, dând fiecare câte o pictură sau sculptură, sunt călduros rugați de dl Alexandru Agnese, să binevoiască a-l anunța în astra la Romană 14, București.

Profesorii pe câmpul de luptă. Revista pedagogică a reuniunii profesorilor secundari din Ungaria scrie în ultimul său număr, că dintre 819 profesori din țară plecați la războiu au suferit moarte de eroi 50, sunt răniți 67, au dispărut 8, au căzut în captivitate 42. Au fost distinși 28 profesori. Aceeași revistă, arată, că dintre profesorii Germaniei au murit moarte vitejească 941, iar 1802 profesori sunt distinși cu crucea de fier.

Inc'un mijloc de a cuceri. Mulți dintre soldații germani, cari pun lumea în uimire prin îndârjirea, eu cari rezistă atâtor dușmani se mai disting și prin faptul, că sunt în stare să dea dovadă de rare însușiri sufletești, ca bunătațe de inimă, simțul de dreptate etc. E drept, că aceste însușiri le aflăm din belșug și la fiii Franței generoase, dar mai rar o pildă de bunătațe de inimă, ca și aceea, care a avut loc zilele trecute la Budapesta. Anume la o gară din capitala țării a sosit zilele acestea un vagon de răniți. Erau soldați de-ai noștri și de-ai Germaniei. Un infanterist din garda prusiană strângea în mână o baionetă înfiptă în ciomag, cu care comandantul ruși în luptele din urmă își trimeșteau în foc soldații, fără altă armă, pentru a fi măcălăriți. Un privitor dela gară observă ciomagul curios și îndată ofere gardistului 100 coroane în schimbul armei luate dela ruși. >Nu vând ciomagul nici pentru o mie<, i-se răspunde. >Îți dau 150 coroane!< stăruiește cumpărătorul. >Nu-l dau nici pe zece mii!< Toamna în acel moment

se dase jos din vagon un soldat rănit de-ai noștri, așteptat de copii și nevastă în sărăcie, jale și mizerie... Gardistul german s'a uitat lung la grupul de lângă vagon, apoi s'a îndreptat spre cel ce dorea să-i cumpere ciomagul: >Domnule, ți-l dau cu 150 coroane!< Persoana bine îmbrăcată scoase portofelul să plătească; dar germanul nu luă banii în mână, ci zise: >Fii bun, d-le, dă-i femeii sărace de colo, care stă cu copiii lângă bărbatul său rănit, dar nu le spune, că banii sunt dela mine...< Și i-a dat.

Recolta în România. Din București se anunță: La ministrul de domenii s'au primit în ultimul timp știri destul de bune cu privire la recoltele din întreaga țară.

Ploile care au căzut în cursul lunii Maiu au fost aproape generale și au avut o influență binefăcătoare asupra lanurilor de grâu și asupra porumbului în deosebi, pe cari l-au ajutat în creștere și au înlesnit mult primul prășit.

În câteva județe însă, grâul a fost atins de rugină, fără ca să se cunoască până în prezent care va fi influența acestela asupra recoltei viitoare. Orzul și ovăsul se desvoltă în condițiuni bune.

Minune în tranșele. Un ofițer de pe câmpul de războiu din Galizia povestește următorul lucru interesant dintr'o luptă. Eram cu compania înaintea satului X. Așoptam să înceteze focul pe artilerie, pentru ca să-mi pot conduce voinicii la atac, când deodată văd îngrozit de epaimă, că se îndreptază spre mine o ghiulea răzucită. În gând îmi luasem rămas bun dela viață. Știam, că s'a sfârșit totul. În clipa următoare însă, când mă trezii din buimăceala în care mă aruncasem bubuitura exploziei văzui cum răzucii ca prin minune înaintea mea o mare cruce. Ghiuleaua intrase în pământ numai la câțiva pași de mine acurământ o mozilișă, care se vede, că va fi fost vre o ruină de biserică, și căzând la iveală crucea, pe care mi-a aruncat-o înainte. Iată o minune, căreia îi pot mulțumi viața.

Pentru fondul ziaristilor. Dl Ioachim Pop, inv. în Feneșul sârăcesc a dăruit 5 cor. pe seama fondului ziaristilor români, în loc de cunună, pe sicriul lui *Silvestru Moldovan*.

† Necrolog. Cu inima înfrântă de durero anunțăm tuturor rudeniilor și cunoștințelor că, iubita noastră soră, mătușă și cumnată: văduva *Ecaterina Rusu* n. Puticiu, soția fostului moceat: Ioan Rusu, medic; după suferințe îndelungate, a reposedat Joi în 10 Iunie n., la orele 8 $\frac{1}{2}$ seara, în al 71-lea an al cății. În mormântarea scumpei răposate a fost Sămbătă în 12 Iunie st. n., 1915 la orele 5 p. m. în Brad. O deplâng înrinatele surori: Văd. Elisabeta Părău n. Puticiu, văd. Amalie Ionescu n. Puticiu. — Lucreția m. Leuca, Valeria m. Dr. Robu, Andreiu, Alexandru și Gavril Puticiu, Dr. Ioan Robu și Aurel Leuca, nepoți și nepoate. Fie-i memoria eternă!

Harta (mapa) țărmlui italian, o are foarte bine prelucrată G. Freytag și Brendt, (Wien VII, Schottenfeldgasse 62), scoțându-o tocmai acum din tipar. În ea e înfățișat întreg țărmlurele italian și socotind, că cine vrea să urmărească luptele au Italia, are neapărată lipsă de ea, de aceea o recomandăm și noi cetitorilor noștri. Mărimea ei e 1:1, 500000, prețul cor. 1.20 (cu port 1.30).

Băile din Ocna, până ce nu se vor introduce din nou trenurile de baie, stau în toată ziua deschise până seara la orele 7. Deci accia, cari pleacă din Sibiu cu trenul de 5 pot în tihnă să iee baie.

ECONOMIE

Seceratul și cositul spicoaselor.

Secerișul e cea mai însemnată și mai grabnică lucrare economică. Insemnată, că fiind singura plată și răsplată pentru munca și spesele ce economul le face pregătind pământul și apoi sămănând, cultivând și trebuind a rămânea, luni dearândul, în așteptare, acum în speranță, acum în temere până să se vadă stăpân pe roadele ce a produs. Grabnică, fiindcă secerișul, așadar recolta de căpetenie, trebuie săvârșit tocmai la soroc adecă în curs de câteva zile. Este dar neapărat a face

Pregătiri cu săptămâni mai înainte. Astfel sunt: Dregerea și uneori înlocuirea uneltelor de secerat, agonisirea legăturilor și altui material, arvunirea lucrătorilor și punerea în rândueală și curățenie a magaziei, podului, lăzilor, șurei și c. l. Legăturile se pregătesc, ca de obicei, din nuole de răchită, curpeni și mai ales din chiar paie secerate sau din paie de secară, pregătite de mai înainte. Prin o mare trănicie se deosebesc storile de cosaș, cari se vând în bucăți înzestrate cu câte un căluș (scăluș, predel) pentru strâns. Cu prilejul treieratului, aceste sfori se desprind, spre a fi întrebuințate din nou timp de câțiva ani, așa că se vin destul de ieftine. Nuolele de răchită, bune și ele și mai îndemnatice ca paiele, se vor prăsi în economia proprie, unde și așa avem trebuință de ele.

Decât anopi mari și grei, cari se uscă și încarcă cu anovoie, mai bine ceva mai mici, cari nu se destramă așa ușor.

Care spicoasă când ar trebui recoltată.

Grâul lăsat până ce ar fi ajuns coacerea deplină se scutură tare, pricinuid risipă și deci pagubă multă mai însemnată decum în deobște se crede. Recoltat trebuie grâul, dar și alte spicoase, pe când grăunțele se turtesc între dinți sau unghii ca coara ținută la răcoare, nu după ce s'au învârtoșat cu totul și cu atât mai puțin în timpul răcoacerei, când se scutură a 3. parte, dacă nu și mai mult. Țărani noștri seceră spicoasele cu 4—7 zile prea târziu și foarte rău fac. De dovadă scoatem la iveală că, urmând ploi, miriștile în curând apar la noi, înverzite ca și când cineva ar fi presărat grăunțe din belșug. Noua holdă e datorită scuturării și mijlocit secerișului prea întârziat.

Secara nu se scutură așa ușor ca grâul. Se va seceră totuși în pragul învârtoșării depline a grăunțelor.

Alacul e mai puțin espus căderei și scuturării ca grâul așa că poate fi tăiat și în ajunul coacerei depline.

Orzul se va tăia când grăunțele și țepele (țăpăruji) sunt deopotrivă îngălbenite și spicele n'au apucat a se în-covoia. Semn de răcoacere e când spicele pâr a fi ingenunchiate.

Ovăsul se taie și mai în pargă, când adecă au apucat a se îngălbeni până lângă spice, nu mai târziu. Gră-

CAUT

pentru **prăvălia mea micștă, un băiat** din familie bună care posedă limba maghiară și are barem 2 clase gimnaziale ori reale ca ucenic pre lângă condițiuni favorabile Traian Baicu comerciat în Zalatna com. Albei-ferioare.

Caut econoamă

Inteligentă, serioasă, pentru conducerea economiei casnice; să știe fierbe foarte bine. Oferta cu fotografie. (Un singur băiat nu formează piedecă). **Vlora Dr. Ciordaș Beiuș-Beleș** Com. Bihor.

Se caută

o femeie bătrână, cu numele Ana Gănesch din Cristian de 75 ani. Are ochi vineți, gât gros, părul tăiat. Poartă o haină neagră și păpuși cu șireturi. A plecat în 14 Maiu de acasă.

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să recomandesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă ludoșești inserarea în **FOAIA POPORULUI**. Informații să dau și comenzi să primesc la administrația **FOII POPORULUI**. *****

Nr. 700/915 not.

2129

Publicațiune.

Comuna politică Colun s-dure la cunoștință că în 20 Iunie a. e. da în întreprindere prin licitațiune minuendă facerea unei corăbii mari preste Olt.

Prețul strigării 2000 cor., ved'u 10%. Condițiuni mai detaliate se pot vedea în cancelaria notarială în S-o reiu.

Colun, 5 Iunie 1915

I. Pralea
notariu.Huiu Moise
primariu.**Ludovic Ferencz****croitor de bărbați**

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12

recomandă p. t. publicului cele mai noue stofe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

Noutățile

soșite chiar acum, pentru haine de bărbați stofe indigene din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquette și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stofe pentru pardisiuri și „Juglari”, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu, îmi permit a strage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articole de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

MOBILE lucrate solid și conștientos ...

se pot comanda la

EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobile

SIBIU — NAGYSZEBEN, AAAAA

str. Sării 37

Specialist în:

MOBILE DE TOT FELUL

pentru fineri nou căsătoriți, mobilări de hoteluri, vile, insitute, cafenele și restaurațiuni

Telefon Nr 47 cu legătură în comitaul întreg

Atelier propriu de tapiserie

Se lucrează după planuri artistice

De 20 de ani se recomandă ca un mijloc probat împotriva

EPILEPSIEI (boala rea, călcătură)

și a slăbirii nervilor leacul numit „Epilepticon” pregătit de farmacia „la Lebedă” din Frankfurt an Main. Medici și spităuri îl recomandă ca un mijloc foarte bun chiar și pentru boala care își are izvorul în derăpanarea nervilor, cum este, boala lor Vitus (tremurici), isterie, dureri și slăbiciuni de nervi (junghieri prin corp) și altele. Micsorează și area bolnavă a creierilor, at-curile se rădesc până ce demultele încetează cu totul; bolnavii simțitori și chiar și copiii suportă ușor acest mijloc, fără de-a avea nămi stricăcioasă. — Dr. med. Carl Ganz scrie: „nici un alt mijloc nu aduce servicii așa de bune, la vindecarea epilepsiei”. Prețul de cutie 7 Cor. Să poate căpăta în toate farmaciile.

La dorință se poate căpăta o carte gratis despre boala aceasta. Depozitele principale sunt la farm. cistul **Josif Türk, Budapesta Király utca 12** și la farmacia „Salvator” **Ferencv Am Domplatz.**

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie
ORENDT G. & FEIRI W.

(odninoară Societatea curelarilor)

Strada Cisnădiei 45 — SIBIU — Hellauergasse 45

Magazin foarte bogat în articole, pentru căroțat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și proceauri, portmonee și bretele solide și

alte articole de galanterie cu prețurile cele mai moderate. Curele de masini, curele de cusut și legat, Sky (vârzozi) permanent în depozit.

Toate articolele din bransă numite și reparatura lor se execută prompt și ieftin. — Liste de prețuri, la cerere, se trimit franco.

Comenzi prin postă se efectuează prompt și conștientos.

Mare depozit de hainuri pentru cai dela solurile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cai și colere de călătorie.

Cremă de dinți

KALODONT

70 filleri

Loc de cură și stabiliment de idroterapie (vindecare cu apă)

St. Radegund lângă Graz).

Situația minunată, scutită, în munți, 750. m. deasupra nivelului mării, cu întinse păduri de brazi și numeroase promenăzi, climă stămpărată, și apă de izvor ce conține radium. Metoda științifică de-a vindeca cu apă aplicată individual, masaj, electroterapie, băi de soare, și aer, cure de îngrășat și de întărire, sau de slăbire, bucătărie cu dietă, pentru boale de asimilare.

Sezonul din Aprilie — Octomvrie.

Prețuri moderate.

Prospecte trimite gratuit direcțiunea.

Dr. Emeric Beszédes
medic-șf.Berea albă și neagră din
Bereria dela Trei-Stejari

în SIBIU

este foarte bună și gustoasă!

Această bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, atât la orașe cât și la sate

Că berea
noastră e foarte căutată se poate vedea și de acolo că cumpărătorii se înmulțesc mereu

Săpunul de lapte de crin Steckenpferd

alui Bergmann & Co., Teschen a/Eibe

se bucură de cea mai mare simpatie și răspândire pretutindeni, mulțumită efectului său și de cel mai bun și recunoscut mijloc în contra pistruelor și de cel mai nobil tratat intru susținerea unei îngrijiri raționale a pielii și a frumuseții.

Mil de scrisori de recunoștință stau la dispoziție! Premiat de mai multe ori Pmi precuși la cumpărare și să se observe apriori la marca „Steckenpferd” și la firma deplină! Se poate căpăta (à 1 Kr.) în farmacii, drogerii și parfumerii etc. Asemenea se recomandă și probata cremă de crin „Manera” (à 80 fill per tubă), care este de un efect minunat intru susținerea mâinilor la dame în stare îngăso.